

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pešti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja zalžana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pešti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledišča v „zvezdi“. — Pravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Nemčurji in c. kr. okr. glavar v boji proti Slovencem.

Iz Ljutomera 18. okt. [Izv. dop.]

„Narod bo zmirom stal.“

Ljutomer in njegova okolica se je uže zgodaj začela zavedati svoje slovenske narodnosti; naš kmet se je mej prvimi zavedal, da teče po njegovih žilah slovenska krv, da je njegov slovenski jezik lepo doneč, da se ga nema sramovati, kakor se ga njegovi pradedi skozi tisoč let sramovali niso. Po domoljubih, ki so se bili v prvih časih našega zavednega narodnega življenja tu naselili, sezvedel je naš kmet, da mora njegov jezik po naravnih in postavnih pravicah enako veljavo z nemškim imeti. Pri nas so živeli slavni možje kakor: dr. Gottweiss, Prelog, Jaklin, Cvetko, Davorin Trstenjak, dr. Anton Klemenčič. Naš narod so vzbujevali domoljubi: dr. Zarnik, dr. Ploj in še zdaj ga budiyo gospodje Kukovec, dr. Mravljak, dr. Farkaš, vrli kmetovalci Mohorič, Božič, Senčar, Novak, Farkaš, katere podpira narodno duhovenstvo in narodno učiteljstvo. Nij čuda torej, da je velika večina naših kmetov narodna s tudi omikana; mej našimi kmeti se nahaja precejšnje število slovenskih časnikov.

Naš kraj se je v minolih letih v marsikakem obziru odlikoval. Uže leta 1863 osnoval je pokojni, prerano umrli dr. Klemenčič, naš voditelj, naš zvesti svetovalec, tisočletnico slovanskih apostolov Cirila in Metoda; leta 1868 sklicali so bili naši domoljubi prvi slovenski tabor. Naša čitalnica se je v prvih časih vsikdar odlikovala, mnogo koristnih in kratkočasnih zabav našemu dobremu in hvaležnemu

narodu napravila. — Naša posojilnica, ki je v jako velik hasek našim ljudem, (a tudi nemčurjem) bila je prva na Slovenskem. V šolskih zastopih imeli smo dosedaj vedno večino, kajti občine so volile narodnjake v krajni šolski svet, a narodni okrajni zastop volil je tudi le narodne može v okrajno svetovalstvo. Ti možje so pa tudi skrbeli, da ostane šola slovenska, narodna, da so prišli v Ljutomer slovenski in izobraženi učitelji.

Vse to se ve, da nij bilo po volji našim nemčurjem, katerih pa nij bilo veliko število v Ljutomeru, in izobraženih pa celo malo. Jezili so se sicer nad tem, a ker so dobro znali, da živč na slovenske zemlji, da se rede od slovenskih kmetov, potolažili so svojo jezo pri kapljici dobrega vina pride lanega zopet le od slovenskega vin-carja.

Prejšnji okrajni glavar g. Haas, je bil sicer tudi nemčur, ker družega biti nij mogel, a spoznal je, da mora nekoliko prenehati, da mora malo paktirati tudi s Slovenci, ako boče tudi kot uradnik vsaj nekaj ljudstvu koristiti.

Tako je on pripoznal, da je poleg njega v Ljutomeru tudi še druga veljavna oseba, namreč naš prvak, naš mnogozaslужni narodnjak, gosp. Ivan Kukovec, in da je poleg nemčurske stranke še močnejša slovenska stranka. Kratko rečeno pod prejšnjim glavarjem smo še izhajali z našimi nasprotniki, a pod sedanjem c. kr. glavarjem, glasovitim, v „Slov. Narodu“ uže večkrat opisanim Francem Premrlim, vitezom Premiersteinom nij več izhajati. On je strasten nasprotnik naš in prezvest privrženec nemškutarjev, ter je strašno marljivo in poslušno orodje sedanjih germanizatorjev.

Prvo delo njegovo je bilo, ko je došel v Ljutomer, da bi učitelje za nemčursko stranko pridobil, skušal je to najprvo z dobro besedo, skušal je potem z ostro besedo, grajačo narodne učitelje, a hvaleč jedinega nemškutarskega učitelja P—ka. Ker to nij nič izdalo, skušal je s tožbami pri sodniji, kjer se je pa še največ opekel. — Od tod njegov srd na učitelje, katerih se jih je nekaj ga žalibog zbalo in se drugam preselilo, da si smo za-nje zopet dobre namestnike dobili.

To njegovo brezvspešno delo napeljalo ga je na drugo agitacijo. Dobro vedoč, da narodna šolska svetovalstva tudi narodne šole in narodne učitelje imeti hočejo, začel je za preustroj teh sam aktivno delati. Slovenskim občinam je odgovarjal toliko zastopnikov pri šoli, kolikor jih ima nemčurški trg. Pri volitvi v krajni šolski svet, je dovolili svojemu pisarju tako agitacijo, kakoršno se nikdar služečemu c. kr. diurnistu ne spodobi.

Kandidat nemčurske stranke, ki dela vse brezskrbno pod njegovim varstvom, bil je tak možicelj, ki je kmetom obetal, da bo šolo (sedaj 6 razredna), na 2 razreda znižal, da bo vse „babe“ (učiteljice) odpravil itd. S pomočjo nemčurjev, ki so v zvezi s c. kr. glavarjem, bil je tak šolski svetovalec tudi izvoljen. Zdaj pa naj rekó nemčurji še, da so za napredek vneti.

Toda s tem nij še zadovoljen naš Premierstein. Narodno stranko hoče na vsak način posekati in najprvo jej hoče pri šolstvu ves vpliv odvzeti. Po postavnem potu to ne gre, zato pa hoče po nepostavnem potu doseči.

Naš prvak g. Kukovec (bog ga ohrani

Listek.

Margareta.

(Obraz, spisal Iv. T.)

(Konec.)

Ali omolknila je in zdelo se mi je, da jej je zalila rudečica lice. Molčé je stopala za tem, dokler se nij pred njo pokazala temnačno izmej visocega drevja gledajoča sedova hiša.

„Tu si doma!“ in nejevoljno sem se obrnil, ter hotel oditi.

Ali v resnici tako trdega srca nij mogla biti, da bi me ne poklicala nazaj. Obrnil sem torej pogled. Še je stala na istem mestu.

„Metka!“

Pristopila je, ter dejala:

„Ti si jezen, vendar preteklo je toliko časa, ko sva se videla v zadnjič!“

„Prav imaš, Marjetica, čas hiti in za naju preteklo je isti čas, ko sva se imela rada in nijsva pazila, kar govorili so ljudje o tem.“ —

„Oj ne, ne,“ pričela se je ihteti in viti roke. Jaz pa sem jo prijel za roko in naslonila se je k meni in na mojih prsih pretakala solze. In blede luna je sijala in blede obsevala jej obrazek.

„Margareta!“

In nič mi nij vedela odgovoriti in sramežljivo skrivala je ognjevito lice. Jaz pa sem jej gladil lase in naposled poljubil njeno čelo. Kako se je stresla in plaho se mi iztrgala, ter hitela proti bližnjim vrati:

„Lehko noč!“

„Lehko noč! Ali — rožmarin, rožmarin!“

I luna je sijala i zvezde so prijazno migljale!

* * *

Priljudno ovijala se je vinska trta krog malega okna in na njenem znožji cvelo je cvetja na obilo, tu so se v luninem svetu zibale mnogobrojne glavice, te zaprte, une pile so odprte nočni hlad, a vinska trta sama nij imela cvetja, vsaj jo nij gojila prijazna narava in nij jej dajala gorečega redilnega soka s svojega osrčja. Ali njeno perje svetilo se je v nočnej svetlobi, ter v bliščečem venci obdajalo naoknice.

Rahlo sem potrkal na steklo.

„Marjeta! ali spiš?“

Tiho je odprla, ter vestno zavita pristopila i pokazala razburjeno obličje izmej vinskega okvira.

Molčé je obrnila oko v črno noč. Jaz pa sem zrl na divni obrazek, na katerega so padali mesečni žarki in v srcu sem hvalil stvarnico, da vsadila je tu sem v tako pusto zemljo tako krasno cvetje.

„Margareta, jutro odidem!“

še mnogo let!) je poleg tega, da je predsednik pri okrajnem zastopu, pri posojilnici pri čitalnici, tudi duša pri nasih šolskih svetih; on je izvoljen od okrajnega šolskega sveta za krajnega šolskega ogleda in krajno š. svetovalstvo izvolilo ga je tudi za predsednika. In temu možu, ki se žrtuje za šolstvo, ki je šolo pri nas razširil, ki je ravno na tem, da bi se šolsko poslopje sezidalo, temu zaslužnemu možu hoče c. kr. glavar ves postavni vpljiv pri šolstvu odvzeti! Pripovedovalo se mi je, da ga je okrajni šolski svet na novo izvolil za krajnega šolskega nadzornika, a c. kr. glavar je to jednoglasno volitev ustavil s tem izgovorom, da Kukovec nij prijatelj — nemščini in predob prijatelj učiteljev!! (Postava jasno pravi, da krajnega šolskega nadzornika imenuje okrajni šolski svet. Ta šol. nadzornik more biti od krajnega šolskega sveta, ako more le občinski odbornik biti. Tedaj nij nijednega postavnega uzroka g. Kukovca zametati. Izgovor, da je prijatelj učiteljev, je horrendum! Ur.) To zadevo bo tedaj še le deželni šolski svet rešil. Glavar sam je pa baje hotel najbolj zagrizenega nemškutarja v krajnem šolskem svetu videti, namreč dr. Rossitscha (t. j. rožiča.) Brez Kukoveca, misli naš c. kr. glavar, bode krajni šolski svet, v to privolil, da se kam drugam prestavi narodni nadučitelj, g. Lapajne, in da pridejo potem sami nemškurski učitelji v Ljutomer. — Mogoče, da se vse to in še kaj drugega posreči temu paši, ali s tem naš slovenski narod ne bode zatert. Zapomnite si, c. kr. g. glavar in vi nemškutarji, da z vsemi svojimi nepostavnostimi ne boste tega dosegli, da bi naši domoljubi roke križem držali in lepo mirno molčali. Naši domoljubi in naši kmetje bodo tem bolj za vzbujo naroda, za narodno zavedanje delovali, čem večje krivice, čem večje zapreke se bodo nam delale. Če boste nam tudi mladino v proti narodnem duhu odgojevali, pa hočemo delati zunaj šole, v družbah, pri starših, pri družini, pri občini, da se narod ne izneveri, ne popači ne ponemči.

Zapomnite si vsi naši sovražniki besede našega pesnika: „Narod bo zmirom stal!“ (Zopet opozorujemo ljutomerske rodoljube naj svojemu državnemu

poslanecu spomenico o škandalnem postopanju tega Premiersteina pošljejo, da na Dunaji potrebne korake stori in poižve, ali se res smejo jasni zakoni po c. kr. organih samih s tako brezobzirnostjo traktirati. Uredništvo „Slov. Naroda.“)

Iz Srbije

prihajajo čudni a tudi zanimivi glasi. Prebivalstvu se pripoveduje mnogo, da se vojna pripravlja, da bode do spomladi vse gotovo, da se čez zimo veliko posojilo vzame in bode narodna vojska vedno vaje imela. To vse se govori, da bi se ratoborni duhovi potolažili. In še več, za to potolažbo se tudi — zapira. Zaprt je bil te dni glavni urednik časopisa „Istok“, Ljuba Staničić, ker so ga obdolžili, da je pri zaroti na življenje kneza Milana. V Zemunu pak na avstrijske zemlji celo je magjarska vlada najbrž na zahtevanje ali prošnjo srbskega kneza preiskala stanovanje uredništva in tiskarne časnika „Graničar“, kjer so iskali revolucionarnih proklamacij proti knezu.

V skupščini je Uroš Knežević interpelliral, ali so odločilni krogi principijalno zoper vojno s Turki, ali pa jo le odlašajo do shodnega vremena. Srbske vojske stoji vedno še 20.000 mož na meji in pazijo turško vojsko. Iz Zemuna se „D. Ztg.“ celo javlja 18. t. m., da je na meji bil uže majhen boj mej srbskimi in turškimi vojaki. Vstaši ob srbske meji so poslali pismo srbske vladi, ki jo na novo pozivlje, naj vendar Srbija v akcijo stopi, sicer se hočejo na Avstrijo obrniti. Pop Žarko je prišel v Srbijo menda z istim namenom. V vseh novinah pak so poročila, da so ne le vstaši, nego vsi zunaj Srbije stanujoči Srbi, v prvej vrsti črnogorski jako razljuteni na kneza Milana, v katerem vidijo jedino zaviro vojne.

Poleg vsega tega ima srbska narodna skupščina čuden značaj. V njej vse vre. Predlogi so izročeni, ki na to merijo, da bi skupščina imela več pravice. Radikalni poslanec Adam Begosavljević je 11. oktobra pri prečitani zapisnika protestiral, da se je v nekem njegovem predlogu: „naj se knez „pozove“ v skupščino v Kragujevac, postavilo v zapisnik „naj se prosi,“ rekši, tako jaz nijsem govoril, kajti za skupščino bi bilo ponižanje, da bi kneza prosila. In

pop Krupežević, ki je bil nasvetoval preiskavo zoper neke „lopove“ (lumpe) uradnike, ki so državo „okrali,“ je zahteval, da se morajo njegove besede, naj bodo „grobe,“ ali ne, ipak v zapisnik spraviti. Vse to kaže, da rešpekt pred knezom nazadnje nij tako posebno velik v Srbiji, in da se bode moral knez udati, ne narod.

Pri volitvah novega predsednika in jednega uda zakonodavnega odbora, namestu Kaljevića in Markovića, ki sta ministra postala, pokazala se je čudna prikazen, da so bili na pol jednoglasno voljeni radikalci. V odbor je bil voljen Ranko Tajčić, ki je bil pod prejšnjim konservativnim ministrom Stefanovićem v ječo vržen zaradi političnih pregreh, in so ga volilci v ječi sedečega zopet volili. Tudi oni poslanci, katere je knez sam volil, glasovali so zanj. „Kakova premena“ vsklikne zemunski „Graničar“.

Kar se tiče novega ministerstva Kaljevićevega, pravijo vsi glasi, da je rodoljubno in bode delalo, da se na pravi pot pride ter popravi, kar je zamujenega. Kaljević je bil leta 1869 urednik jedinega ta čas neodvisnega lista „Srbadija“, ki je bil pod regentstvom potlačen. On se je dosedaj zmirom pošteno obnašal in je bil konservativnim ministerstvom vedno oponent.

Tudi drugi ministri se hvalijo in so prav za prav vsi Ristićevci. Ristić je padel, ker ga knez osobno ne more rad videti, a knezu se potem nij posrečilo, ali nij si upal, sestaviti konservativnega ministerstva, nego le Ristiću povoljno. — Minister Janković je bil za Mihajla v prognanstvu, minister Pavlović, ki ima vnanjo politiko, je bil izgubil pod Blaznavcem profesorsko službo zaradi svojega radikalnega srbskega patrijotizma. Ti možje ne morejo svoje preteklosti zatajiti, tem menj, ker so mladi in krepki. — Po tem vsem nadejamo se zanimivih in važnih dogodkov iz Srbije vsaj na spomlad, če ne prej. Naj bi se tačas stvari v Rusiji ugodno razvile, pak se ustanovi v jugu druga velika slovanska država moralna podpora vsemu Slovanstvu, tudi nam, ki se borimo za narodni obstanek.

Jugoslovansko bojišče.

Iz Spljeta 19. okt. [Telegram Slov. Narodu]. V soboto so bili pri Aržani vstaši,

„Jutro uže!“

I oblile so jo solze in padale so jej čez lica na moje roke.

„Margareta! ali se še spomniš istega večera, ko sem te prosil rožmarina, in ti mi ga nijsi dala!“

Hitro vlemi rožmarinov vrh zraven sebe, ter ga mi poda, skloni se k meni in čutil sem gorke njene roke in vroče svoje lice pritiskovala mi je na vroče čelo, ter dejala kipeče:

„Ali kmalu, kmalu se vrni!“

Prijel sem malo glavico in dolgo zrl v njeno oko.

„Kmalu Marjetica, prav kmalu!“

I še dolgo časa stal sem pred malim oknom, potem ko zaprlo se je svetlo steklo i ko je Margareta uže davno zadremala in se je njena mlada duša zibala v zlatih sanjah.

* * *

„Kmalu! prav kmalu!“

Ali vendar je prešlo nekaj let, da gledal sem zopet z radostno dušo na z mahom obraščeno domačo streho, ter na senčnate vrhove, ki naslanjajo ostarele veje na njo.

Vsaj je tako težko, za trdno se vkoreniniti v življenje, ter si pridobiti vsaj nekaj veljave. Koliko bojov je treba poprej, da zmagaš zasrambe ostarelih glav, ki zrejo z obrtimi bradami razburjeno na mlajšega, da si upa nastopiti njihove ali pa še celó nove steze. A jaz sem preobdal ovire vse — i stopil v življenje, katerega podlago sezidal sem si z lastnim snojem.

A to je trpelo nekaj let in potem sem hitel pri priči v domači kraj.

Popustil sem voz v vasi, ter hitel navkreber k domači hiši. Prijazno me je pozdravila sosedova sestra izmej cvetočega drevja, ker isti čas bila je, kakor v mojem srci tudi v naravi spomlad. Preskočil

sem ograjo in čez vrtove hitel proti bližnjem poslopju. — Še zmirom objemala je vinska trta malo okno, a tudi letos jo nij obdarovala spomlad s ponosnimi cvetovi, kakor gredice na njenem znožji. Tu se je pač šopirilo mnogovrstno cvetovje in šumeče buče brale so med po razcvetenih bilkah.

I tudi Margareta sedela je tu v njihovi sredi.

„Margareta!“ poklical sem jo veselo.

Urno povzdignila je obraz — ali moj bog! — kako se je spremenilo to lice, kako je bilo blede in brozkavno postalo. Ali še vedno bila je krasna.

„Margareta!“ rekel sem žalostno, „Margareta, ti si bolna!“

Radostno je vskliknila, ter dejala:

„Sedaj je dobro vse — vse!“ —

In vzel sem jo v naročje.

„Ali kje ostal si toliko časa, tako težko sem te pričakovala!“

„Oj Marjetica,“ odgovoril sem, „drugod

ki jih vodi Filipović od jednega bataljona turških vojakov napadeni, boj je celi dan trajal in se s tem končal, da so bili vstaši na avstrijska tla nazaj vrženi. Turki so se bojevali še na avstrijske zemlji, požgali so neko avstrijsko vas. Iz Dubrovnika je šlo bataljon vojakov v Aržano, iz Zadra so dve kompaniji odšle na mejo.

V Bulgariji je vstanek v sledečih krajih, na tej in onej strani Balkana: v Šumli, Kazanu, Trnovi, Trojanah, Gabrovem, Rilu in Eškirzaru. V Gabrovem se je bilo 80 Bulgarov s 129 turškimi vojaki in jih v beg zapodilo. Trnovo, nekdanje glavno mesto Bulgarov je s celo okolico vstalo in tam se je uže 2000 vstašev zbralo. Vstaši imajo le orožja premalo. Dati bi ga jim morala Srbija.

Kakor pri Imosku v Dalmaciji, tako tudi na severno-bosenskej meji Turki na avstrijska tla prihajajo in avstrijske državljane pobijajo, a Avstrija proti temu nič ne stori. „Obzor“ ima iz Podova 17. okt. sledeči telegram: 14. okt. so Turki prešli našo mejo ubili našega mirnega krajišnika bivšega podčastnika Petra Suzića iz Žirovca, odgnali njegovo in še treh družih hiš živino, na številu okolo 50 goved. To je živa istina. Nadalje je bil prošlega tedna ubit isto tako nekov krajišnik Trivanović iz Kotorana.“ Hrvatski list vpraša, ali bode vlada vendar kaj storila, da ne bi Turci naše ljudi kakor rajo pobijali.

Iz Dubrovnika se nemškim listom, ki niso prijatelji slovanskih vstašev, telegrafira: Nekaj turških bataljonov je po potu od Trebinja čez Popovo polje slabe starce klalo in požigalo prazne vasi. Turški fanatizem je brez meje. Italijan, katerega so turški vojaki na kuli Karina usmrtili, je je bil prej gnjusno oskrunjen. — Dalje so turški vojaki starešinam sedmih vasij, katere so se bile na turške obljube podale, glave posekali. Vsled tega zavratnega čina so bežali vsi prebivalci s Popovopolja v Avstrijo.

Iz Cetinja se „Pol.“ brzojavlja: Čuje se denes (17. okt.) grmenje topov. Raja iz Nikšića strelja na tamošnje kule in upotrebljuje za to tudi lesene kanone.

ne živi se tako, kot tu mej vašimi gorami!“

„Saj vem! saj vem!“ dejala je tužno in trudno naslonila na moje prsi bolno glavo.

„Sedaj je dobro vse!“ govorila je tiho. Nekako čudno se je stresla, teško se naslonila in postala še bolj bleda.

„Margareta.“ dejal sem čez nekaj časa, „ali ne greva v hišo, tu piše še mrzla sapa, i škodovalo bi ti morda.“

A nij mi dala odgovora.

Plašno prizignil sem jej obraz. Očesi ste se zaprli . . .

Vsi trije zvonovi peli so iz visocih lin. Na pokopališče pa smo devali Margareto v hladni grob.

Počasi in tužen vrnil sem se k očetovi hiši.

Ali na našem vrtu cvetela je vrtnica, in na veji pred hišo pel je škinkovec, ter pital mladiče.

J. T.

Iz Vergorca se brzojavlja: Iz te okolice je šlo mnogo prostovoljcev k Filipoviću, čegar vstaška četa stoji v turške Vinici. — Iz Mostara in Ljubuske so avstrijski zdravniki pobegnili, ker jim nij bilo mej Turki več varno. Vstaši pri Ljubuski pričakujejo četo Črnogorcev, da bodo Ljubusko napali.

Iz Banjeluke v Bosni se piše v „N. Fr. Pr.“ Vstaši so imeli v okolici Svinjar na Savi nek vspeh zaznamovati. 40 bašibozukov (turških vojakov) je sedelo in iskalo in pokončevalo v svojih oblekah uši, ki so v turške vojski tudi hude sovražnice. Pri tem junaškem delu jih vstaši zalote in nenadoma napadejo. Nemogevši z obema sovražnika ob enem bojevati se, pobegnili so Turki kar na nagloma.“

Dopisnik „N. Fr. Pr.“ končnje dolžje poročilo tako-le: Brez dvombe so vstaši pri svojem vojevanju na boljem nego turška vojska. Vstaši napadejo kako vas, pridejo nankrat tja kjer vojakov nij, napadejo male trope, tako da turška vojska po zraku maha.

Politični razgled.

Notranje dežele.

▼ Ljubljani 20. oktobra.

V **državni zboru** je 19. okt., ko se je odprl, predložil finančni minister proračun za leto 1876 z daljšim obrazloženjem. Državnih stroškov bode 403 milijone in 869.875 gld. torej za 21.587.827 več nego leta 1875. Dohodkov pa je preračunanih 378.941.953 gld. torej 5.852.054 gld. več nego letos. Deficita ali primankljaja je 24.927.923 gld., torej za 15.735.775 gld. več kot lani. — Minister upa, da bodo reforme davkov več dohodkov dajale. Deficit za prihodnje leto se bode pokrtil tako, da se 11 milijonov rentnih titulov, katere država ima odda, družih 13²/₁₀ milijonov primankljaja pak se s posojilom pokrije. Ne veselo stanje in dobro gospodstvo ta vidimo!

Dunajska trgovinska zbornica je volila brnskega fabrikanta Skene-a za poslanca. — Znamenito je, da prvo mesto cesarstva nema v svojej sredi moža, ki bi mu poslanstvo izročila, nego ga si na Moravskem izposoja!

Dunajska „Neue Fr. Presse“ je bila 13. avg. konfiscirana, ker je pisala o vstanku, isto tako kakor smo bili mi večkrat konfiscirani, da si smo z nasprotnega stališča pisali. „N. Fr. Pr.“ je ugovor naredila, in glej, dunajski neodvisni sodniki konfiskacije niso potrdili. Mi si dunajske sodnike v Ljubljano želimo, potem bi gospodje Ščetina, Perše itd. bolj mehki bili.

Za takozvane **Stremajerjeve** groše je letos na Češkem prosilo nič menj nego 1100 duhovnov. Razumeje se, da zlasti na nemškem Češkem. Pa bode valjda tudi pri nas število onih prilično veliko, ki se niso dosti za klavzulo zmenili, da prejmo za dobro ustavoverno vedenje.

Moravski poslanci bodo baje zahtevali v državnem zboru, da se v prihodnjich kdo izmed njih v delegacije voli in pa da naj se ravnopravnost slovanskega jezika na Moravskem izvrši. Če tega ne dosežejo, (in tega ne bodo) hočejo izstopiti iz državnega zbora, ker jih Čehi priganjajo na solidarnost s soboj.

Vnasele države.

Belgradska skupščina je sprejela postavu, ki občinsko samoupravo razširja. — Pri svojej svatovščini je knez Milan napil najprej ruskemu carju, in ruskega carja zastopnik general-adjutant Sumarov je odzdravil, da ruski car ima čutila dobrohotstva in prijaznosti do Milana Obrenovića in srbskega naroda.

Francoska je z dvema milijardama udeležena pri turškem državnem bankrotu. — Thiers je 17. t. m. govoril v Archachonu dolžji govor, v katerem je rekel, da on smatra republiko za trajno in popolnem ustanovljeno. Francoska ima mnogo simpatij, katere bazirajo na načelu nevmešavanja v zadeve tujih držav, in to načelo (neintervencijske politike) je načelo prihodnosti.

Bavarska zbornica bode najbrž odložena, dokler si kralj ne premisli kaj bo storil. Bati se je, da se bo dal zapeljati Bismarckovcem in bode protustavno ravnal, kajti poklical je generala von der Fanna k sebi. Ta je pa velik prusjak.

Dopisi.

Iz Zagreba 19. okt. [Izv. dopis.] V prvo saborsko sednico 17. t. m. je prišlo tako malo zastopnikov, da se niti zborovati nij moglo. Kesno proglašenje od strani sabor. predsedništva, grdo vreme in vinsko branje je temu krivo. V drugej sednici je ban predložil saboru proračun za prihodnje leto 1876 in zakonsko osnovo o urejenju urbarskih razmer. Iz proračuna se vidi, da iznaša potreba avtonomne uprave za leto 1876 3.163.905 gold., za 141.260 gold. več, nego za tekoče leto. Pokritje iznaša 3.175.231 gld. Če se potreba s pokritjem prispodobi, pokaže se višek 11.326 gold. Iz tega se vidi, da je naše finančno stanje dosta povoljno, in da je gospodarstvo z našimi dohodki dobro urejeno. Večjo potrebo je prouzročila nova deželna uprava. Potrebe odpada na notranje poslove 1.859.443 gold., na bogočastje in nauk 495.848 gold., na pravosodje 893.619 gold. Lastnih dohodkov ima dežela 125.231 gold., dohodek 45% direktnih in ne-direktnih davkov je proračunan na 3.050.000 gold. Čudno in nerazumljivo je, da je vlada za bogočastje in nauk potrebo za celih 84.467 gold. manje proračunala, nego za tekoče leto. Valjda zato, ker leta 1867. odpade strošek za zidanje vseučiliščne zgrade in za prvo vseučiliščno uredenje. — V drugej saborskej sednici je interpeloval dr. Makanec vlado zavoljo njenega vplivanja v procesu proti Gržaniću, ki je, če se ne motim, zavoljo razžaljenja Nj. veličanstva v Senju v zaporu. Drugi opozicionalec Folnegović je pa interpeloval vlado zavoljo županijskega premoženja, ki je po razpustu starih županij prešlo pod upravo deželne vlade. — Denes se bo novoizbrani vseučiliščni rektor magnificus dr. Spevec v saborskej sobani slovesno vstolil. Sicer pa naš vladni oddel za bogočastje in nauk slabo skrbi za naše vseučilišče. Profesorji za prirodoslovno fakulteto še denes niso imenovani, in brž ko ne za prvo polletje tudi ne bodo. Vlada je poklicala svoje štipendiste iz praškega, dunajskega in graškega vseučilišča v Zagreb, da tukaj svoje študije nadaljujejo, pa videči, da nij profesorjev, vrnili so se spet nazaj v Prago, na Dunaj in v Gradec. „Obzor“ je uže večkrat naš vladni oddel za bogočastje in nauk grajal, pa vse nič ne pomaga. In res, čas bi bil uže enkrat, da se ta naš vladni oddel z mlajšimi silami ojači! — Iz bojišča v Bosni ne čujemo nobenih novostij. Deževno vreme drži vstajnike in Turke vsak k sebi.

Domače stvari.

— (Prva letošnja slovenska predstava) v dež. gledališči bode v soboto 30.

okt. in sicer na korist hercegovinskih in bosenskih pribeglih sirot. Druga predstava bode menda prvega novembra.

— (Konj — priča). Pretekli teden je zginil gospodarju St. v zgornji Šiški po noči konj iz hleva. St. si je na vse kriplje prizadeval, pozvedeti, kaj je s konjem, a nij našel nobenega sledu; drugzega mu nij ostalo, nego zavest, da je okraden in da bo treba drugzega konja kupiti. Odpravil se je zaradi tega pretekli dni v Ljubljano na kupčijo. Mej tem se pripelje mimo njegove domačije v Šiški lep voziček, na katerem sta sedela mož in žena. Konjiček, ki je ravnokar še prav urno dirjal po belej cesti, se vstavi naenkrat pred St.-ovo hišo, in nobena sila, ni bič, ni upitje ga nij premaknilo. Hišni prebivalci in sosedje so na to pozorni postali, ter prišli na cesto. Naenkrat jeden izmed njih zaupije: „To je pa St.-ov konj“, in kakor bi trenil, planila je cela sosesčina na konja; voz in na voznika. V šumu, ki je nastal, se je voznik na tistem izgubil, in kmalu za njim še žena, ker so bili kmetje tako osupnjeni zaradi nepričakovane konjske priče, da se nij nihče veliko za posestnika brigal. St.-tu pa je ostal konj s celo opravo in z lepim vozičkom. Po St.-ta urno pošljejo v Ljubljano, in ga rešijo ravno v trenutku, ko je mislil zaradi novega konja v roko seči. Včeraj se je stoprv pozvedelo, da je tat nekov znan pobalin iz Dravelj, ki bi se bil moral včeraj v Ljubljani pred porotniki zaradi teškega poškodovanja zagovarjati, pa jo je bil

rajši popihal. Konja pak je bil prodal v Mengšu za osem goldinarjev, in kupec, ki je menda vedel, da je ukradeno blago, je bil zategadel tako hitro zginil s prostora konjskega pričanja. Porotniki so včeraj dopoludne zastoj čakali. Čudno, da take subjekte ljubljanska sodnija na prostih nogah pusti.

— (Milodarizapribeagleiz Hercegovine in Bosne.) [XI. izkaz.] V Št. Vidu pri Ljubljani nabrala gospodičina Lucinka Kraljičeva: č. g. župnik Anton Potonik 1 gl., g. A. S. 1 gl., Janez Sever iz Vižmar 1 gl., Anton Belec 1 gl., Miha Kraljič 1 gl., Ivanka Zakotnik 1 gl., Lenčika Cirman 1 gl., Neimenovana 2 gl., Manca Jenko 60 kr., Ivan Jovan 50 kr., Neimenovana 1 gl. 50 kr., J. Grošelj iz Vižmar 30 kr., J. Grošelj iz Guncelj 30 kr., Lovrenc Vodnik 30 kr., Andrej Golar 15 kr., Neimenovan 40 kr., več skupaj 1 gl., Jožef Šušteršič 50 kr., Žil 30 kr., Iz Ljubljane Šturm 30 kr. skupaj 15 gl. 15 kr. Prejšnji izkazi 1393 gl. 14 kr. skupaj 2408 gl. 29 kr. Gospodičina Marija Finkova paket šarpije.

Odbor potrjuje sprejem s prisrčno zahvalo i prosi še milodarov.

Podpiralni odbor:

J. N. Horak,
predsednik.

Vaso Petričič,
denarničar.

Razne vesti.

* (Natoroznanska čudnost.) Magjarsk list poroča iz Kectelija, da je tam neka

mačka zbrala svojo „otročjo posteljo“ v kurjem gnezdu na senu, kjer je bilo kurje jajce. Vsled animalične gorkote se je jajce zvalilo in ko so mlade mačke iz gnezda jemali, dobili so tudi ravno izvaljeno piščico, ki se je zdaj mladim mačkam privadilo in z njimi leta.

* (Morilec svojih otrok.) Na Dunaji je neki delavec z imenom Eichinger svojo lastno dveletno hčer s tretjega nadstropja na kamenje vrget, da se je otrok ubil. Zapravil je bil prej vse premoženje, nij mogel stanovanja plačati in si je s tem hudodelstvom hotel v ječi kvartir preskrbeti.

* (Požiganje mrličev.) Graški mestni občinski zbor je 18. t. m. sklenil napravo narediti, da se bodo mogli mrličji požigati, ako bode kdo hotel.

Poslano.

Važno za vsacega.

V vsih strokah, posebno pa pri kupovanju priljubljenih originalnih srečk opravičuje se zaupanje v firmo, na drugej strani pa tudi zaradi mnogega prodajanja.

Posebno srečna in radi natančnosti in reelnosti je znana firma

Adolf Haas & Comp. v Hamburgu,
katera se uljudno priporoča.

Umrli v Ljubljani

od 15. do 18. okt.:

Jos pa Freiburger, uboga, 14 l., za jetiko. — Marija Hočevar, 52 l., za vodenico. — Franjo Smrekar, 23 l., vsled oslabiljenja. — Terezija Tilmeec, vdova, 64 l., na vnetji možgan. — Evgenija Rebič, 20 l., na vnetici črev. — Tomaž Ramovž, 58 l., vsled raka na obrazu.

Dunajska borza 20. oktobra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 69 gl. 85 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 74 . . .
1860 drž. posojilo . . . 111 . . .

Akcije narodne banke	928	—
Kreditne akcije	204	60
London	112	95
Napol.	9	05
C. k. cekini	5	38
Srebro	104	15

Samo v
Pollak-ovej
najstarejši in slavnejši

27 kr.

univerzalnej
zalogi blaga

na Dunaji,
Mariahilferstrasse 1,

prodaja se kakor je uže obče znano z najzvestejšo garancijo najboljši kakovosti in pravosti blaga vedno najnovejše blago na debelo in na drobno.

Ovčje-volnate oblačilne snove,

najfinejše in modernejše, za vsako saisono v vsakej barvi, gladke, progaste, jednoje in šotsko karirane in sicer: **luster, rips, plaid-snovi, diagonal, flanel, Cheviot** (suknjene oblačila) in poleg še mnogo drugih stvari.

Platina, vsake vrste prta na mize iz evilha in damasta, gradl, bel in barvast, **pregrinjala, chiffon** 3/4, celo 3/4 široki; **perkal, turški kreton** poleg tisoč drugih rečij.

Popolna zaloga **pleteneh blaga, zavratnikov** za gospode in gospe.

Največa zaloga **svilnatih in zametastih trakov** v vsakej barvi in širokosti. **Ovčje-volnate in blond-čipke** tudi obšite z biseri, kakor tudi sploh vse v to stroko spadajoče stvari in to

vse le po
27 krajo.

Razpošiljati proti poštnem povzetku tajok. Izgledki in zaznamek blaga zastoj in franko. (326—6)

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Einladung

zur Theilnahme an den neu beginnenden Ziehungen der großen vom Staate Hamburg genehmigten und garantierten

Geldverloofung.

Unter fortwährender Garantie und Aufsicht des Staates stehend, sind bei diesem Unternehmen sowohl äußerste Solidität als gute Einrichtung vereint, um die Theilnahme empfehlenswert zu machen, umso mehr, da die erforderlichen Kosten gegenüber den dafür gebotenen Vortheilen nur unbedeutend zu kennen sind. Nur Originallosse werden ausgegeben.

Ueber die Hälfte der Loose werden innerhalb sieben Abtheilungen oder Classen mit Gewinnen gezogen, nämlich event.:

375,000 oder 218,750

Spez.	Reichsmark	Gulden f. W.
1 Prämie	Rm. 250000	8 Gewinne Rm. 15000
1 Gewinn	125000	9 Gewinne
1 Gewinn	80000	12 Gewinne
1 Gewinn	60000	36 Gewinne
1 Gewinn	50000	5 Gewinne
1 Gewinn	40000	40 Gewinne
1 Gewinn	36000	1 Gewinn
3 Gewinne	30000	204 Gewinne
1 Gewinn	24000	4 Gewinne
2 Gewinne	20000	1 Gewinn
1 Gewinn	18000	412 Gewinne

Zu der Ziehung erster Classe versenden wir gegen Einsendung des planmäßigen Betrages: **ganze Original-Loose für Thlr. 2 oder fl. 3.50, halbe 1.75.**

Jedem Theilnehmer werden von uns die mit dem Staatswappen versehenen Originallosse unter Beifügung des amtlichen Verloofungsplanes pünktlich zugesendet; die amtlichen Gewinnlisten, sowie die Auszahlung der Gewinne erfolgen sofort nach Ziehung.

Aufträge für die erste Verloofung gegen Einsendung des Betrages oder unter Postnachsicht nehmen wir entgegen.

Man beliebe sich baldigst und direkt zu wenden an

Adolph Haas & Co.,

Staatseffecten-Handlung in Hamburg.

In unserm stets vom Glück begünstigten Geschäft fielen in kurzen Zwischenräumen die großen Gewinne von 250,000, 150,000, 120,000, 100,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36,000, 30,000 u. viele andere. Der letzte größte Gewinn fiel am 6. Oct. in unser Debit.

(361—1)

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.



Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, uretralne in maternične brizgice.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetovne izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje čudovito delajo proti prehlajenju in krču, kakor proti kašlju, jetiki, ki se še le začneja, proti hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék uže poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdljcev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinskno žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človestvu, pri vsih notranjih in vnanjih prisadiah, zoper večino boleznij, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodiseče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—125)

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Lastnina in tisk „Narodne oskarne“.